

## پیشنهاد آیین نامه داخلی شاخه دانشجویی دفاتر توسعه آموزش (EDO) دانشگاه های علوم پزشکی

رضا بهنام فرا<sup>۱</sup>، مهرداد مستغاثی<sup>۲\*</sup>

۱. دکتری مدیریت آموزشی، مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی و درمانی شهید صدوقی، یزد، ایران  
۲. متخصص طب کار، مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی و درمانی اصفهان، اصفهان، ایران

نتیجه عدم پوشش تمامی نظرات دانشجویان؛ مرکز مطالعات و توسعه علوم پزشکی یزد، در سال ۱۳۹۳، اقدام به طراحی، ابلاغ و اجرای " آیین نامه داخلی شاخه دانشجویی دفاتر توسعه آموزش دانشکده‌های دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شهید صدوقی یزد" نمود. اجرای این آیین‌نامه در آیین‌نامه داخلی شرح وظایف دفاتر توسعه دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد (۲) دیده شده بود. هدف از تدوین این آیین‌نامه، افزایش مشارکت نظام‌مند دانشجویان علاقه‌مند در فعالیت‌های آموزشی در فرایندهای مشورتی دفاتر توسعه، مرکز مطالعات و معاونت آموزشی دانشگاه بود.

نوشتار حاضر، با هدف در دسترس قرار گرفتن آیین‌نامه پیشنهادی به منظور دریافت نقدها، نظرات و پیشنهادات اساتید و کارشناسان محترم حوزه آموزش به منظور دستیابی به یک شکل واحد نهایی از مشارکت هدفمند و مثمر دانشجویان در فرایند آموزش می‌باشد. آیین نامه داخلی شاخه دانشجویی دفاتر توسعه آموزش دانشکده‌های دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شهید صدوقی یزد به شرح زیر می‌باشد:

آیین نامه داخلی شاخه دانشجویی دفاتر توسعه آموزش دانشکده‌های دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شهید صدوقی یزد

تاسیس مراکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی از سال ۱۳۶۸ و با هدف ارتقای کیفیت آموزش، مورد توجه قرار گرفت. این مراکز، بازوی اصلی دانشگاه‌ها در بحث کیفیت آموزش می‌باشند که به منظور انجام بهتر امور خود از همکاری دفاتر توسعه آموزش در دانشکده‌ها و بیمارستان‌های آموزشی بهره‌مند می‌باشند (۱). این مراکز توجه ویژه‌ای به دانشجویان و فعالیت‌های آموزشی آنان دارند، از جمله آماده‌سازی دانشجویان در فرایند المپیاد دانشجویان علوم پزشکی، حمایت از دانشجویان استعداد درخشان و مشارکت دادن دانشجویان در فرایندهای تصمیم‌گیری آموزشی از طریق تشکیل کمیته مشورتی دانشجویی. در آیین نامه‌ای که به منظور سیاست‌گذاری فعالیت‌های کمیته‌های مشورتی دانشجویی در مراکز مطالعات و توسعه آموزش توسط وزارت محترم بهداشت، درمان و آموزش پزشکی با شماره ۵۰۰/۵۶ در تاریخ ۸۹/۸/۲۳ ابلاغ شده است؛ هدف از تشکیل این کمیته‌ها، " بهره‌گیری از نظرات دانشجویان برای بهبود نظام آموزشی"، عنوان شده است. در واقع یکی از اهداف اصلی تشکیل این کمیته، دریافت انتقادات و پیشنهادات دانشجویان، آشنایی با طرح‌ها و ایده‌های نوآورانه آموزشی، مشکلات آنها و کاربست اطلاعات به دست آمده در تصمیم‌گیری‌های نظام آموزشی می‌باشد. با توجه به محدودیت‌های موجود در تشکیل کمیته مشورتی دانشجویی از جمله محدودیت در تعداد اعضا و در

تقسیم نمایند؛ که در اینصورت سرپرست و فعالیت‌های این دو بخش به صورت جداگانه می‌باشد. قابل ذکر است که دفتر توسعه تنها یک شاخه دانشجویی دارد که جهت سهولت و یکنواختی در امور مربوطه به دو "بخش" تقسیم گردیده است.

- سرپرست به منظور تعامل با دانشجویان می‌بایست در جلسات دوره‌ای با اعضای شاخه دانشجویی شرکت نموده و نقطه نظرات آنان را به اطلاع مسئولین دانشکده برساند. در صورت لزوم به شرکت دانشجویان در جلسات دفتر توسعه؛ سرپرست محترم درخواست شرکت دانشجویان در جلسه را به اطلاع سرپرست دفتر توسعه آموزش خواهد رساند.
- سرپرست می‌بایست مباحث مطرح شده در جلسات را به اطلاع سرپرست دفتر توسعه برساند.
- کلیه امور مربوط به شاخه دانشجویی می‌بایست با هماهنگی سرپرست شاخه و تأیید سرپرست دفتر توسعه آموزش به مرحله اجرا درآید.

#### عضویت دانشجویان:

از میان دانشجویان علاقه‌مند که دارای معدل بالای ۱۵ بوده و ترجیحاً پیش از این در ارتباط با امور آموزشی فعالیت نموده و دارای روابط عمومی مناسب جهت برقراری ارتباط با سایر دانشجویان و دریافت نظرات آنها باشند؛ حداکثر ۱۰ نفر به مدت یک سال به عنوان اعضای شاخه دانشجویی انتخاب می‌شوند. همچنین اعضای کمیته مشورتی دانشجویی EDC که توسط دانشکده‌ها معرفی شده‌اند می‌بایست در این شاخه نیز عضویت داشته باشند و پل ارتباطی دانشجویان با مرکز مطالعات و توسعه آموزشی باشند.

#### فعالیت‌ها:

- شاخه دانشجویی دفاتر توسعه آموزش به عنوان رابط میان دانشجویان و مسئولین آموزشی دانشکده‌ها دارای "نقش

با توجه به لزوم مشارکت نظام‌مند دانشجویان علاقه‌مند در فعالیت‌های آموزشی؛ بدینوسیله آیین‌نامه مربوط به "شاخه دانشجویی" دفاتر توسعه آموزش پزشکی به شرح ذیل اعلام می‌گردد.

کلیه دانشکده‌هایی که بر اساس آیین نامه شرح وظایف مراکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی به شماره ۵۰۰/۱۶۷ مورخ ۱۳۸۹/۹/۹ وزارت محترم، واجد شرایط ایجاد دفتر توسعه آموزش می‌باشند، می‌توانند نسبت به تشکیل شاخه دانشجویی اقدام نمایند.

شاخه دانشجویی دفاتر توسعه آموزش دانشکده‌ها، گروهی دانشجویی مشورتی در ارتباط با امور آموزشی می‌باشند.

#### هدف از تشکیل شاخه دانشجویی:

- پایش مستمر وضعیت آموزشی در دانشکده‌ها از دیدگاه دانشجویان
- ارائه پیشنهادات دانشجویان به منظور ارتقا و رفع نقایص برنامه‌های آموزشی
- ایجاد پل ارتباطی بین دانشجویان و مسئولین آموزشی دانشکده‌ها به منظور انتقال آرا و ایجاد فرهنگ تعهد و احساس مسئولیت در برابر مسائل آموزشی در بین دانشجویان

#### سرپرست:

- با توجه به ماهیت فعالیت شاخه دانشجویی دفاتر توسعه آموزش؛ در شاخه‌های دانشجویی، تنها عنوان "سرپرست" قابل تعریف می‌باشد و عناوین دیگری در این ارتباط در نظر نمی‌باشد.
- مسئولیت سرپرستی شاخه دانشجویی بر عهده یکی از اعضای هیأت علمی علاقه‌مند به انتخاب سرپرست دفتر توسعه آموزش و تأیید مدیر مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی می‌باشد.
- دانشکده پزشکی می‌تواند شاخه دانشجویی خود را بر اساس دانشجویان دوره پایه و بالینی، به دو بخش

- مشورتی" بوده و وضعیت آموزشی دانشکده‌ها را از دیدگاه دانشجویان به مسئولین آموزشی منتقل می‌نماید.
- اعضای شاخه دانشجویی می‌بایست حداقل در یک جلسه دفاتر توسعه آموزش در هر ترم شرکت نمایند. در صورتی که به جلساتی بیش از این تعداد نیاز باشد، اعضا می‌توانند درخواست برگزاری و موضوع جلسه را از طریق سرپرست مربوطه به اطلاع سرپرست دفتر توسعه برسانند.
- به منظور تسریع امور، دانشجویان در جلسات دوره‌ای با سرپرست شاخه دانشجویی در تعامل خواهند بود. برنامه-ریزی این جلسات با مشارکت سرپرست و دانشجویان خواهد بود. در صورت نیاز به تعامل با دفتر توسعه، دانشجویان می‌توانند با هماهنگی قبلی با سرپرست شاخه دانشجویی، درخواست حضور در جلسات دفتر توسعه را ارائه نمایند.
- با توجه به اینکه شاخه دانشجویی یک "گروه دانشجویی مشورتی در ارتباط با امور آموزشی" می‌باشد، و همچنین به منظور جلوگیری از موازی‌سازی با سایر گروه‌های دانشجویی و عدم تداخل در امور و فعالیت‌های معاونت-های مختلف؛ در آیین‌نامه حاضر، فعالیت پژوهشی یا آموزشی مجزایی برای این شاخه در نظر گرفته نمی‌شود.
- شاخه‌های دانشجویی می‌توانند در ارتباط با نیازهای آموزشی و پژوهشی در حوزه آموزش نیازسنجی انجام داده و نتایج آن‌را در اختیار دفاتر توسعه آموزش قرار داده تا برنامه‌ریزی لازم در آن ارتباط توسط دفاتر توسعه صورت پذیرد.
- همچنین در ارتباط با نیازهای "آموزشی" دانشجویان؛ شاخه دانشجویی می‌تواند پیشنهادات خود در قالب عناوین کارگاهی مورد نیاز دانشجویان را از طریق سرپرست شاخه در اختیار دفاتر توسعه قرار دهند. در صورت لزوم پس از پیشنهاد توسط شاخه دانشجویی و تأیید سرپرست شاخه و سرپرست محترم دفتر توسعه آموزش، ضمن هماهنگی با EDC و روسای دانشکده‌ها، فعالیت مربوطه در محل دانشکده صورت خواهد پذیرفت.
- سرپرست محترم دفتر توسعه آموزش می‌تواند بر حسب مورد، فعالیت‌های اجرایی خاصی را برای شاخه دانشجویی تعریف نماید.
- در صورت نیاز، صدور گواهی فعالیت‌های انجام شده توسط سرپرست محترم دفتر توسعه آموزش انجام می‌پذیرد.
- در ارتباط با فعالیت‌های پژوهشی در حوزه آموزش، دانشجویان می‌توانند طرح‌های پژوهشی خود را در شورای پژوهشی مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی به تصویب برسانند.
- سرپرستان محترم دفاتر توسعه آموزش می‌بایست در پایان هر ترم تحصیلی، گزارشی از امور مربوط به شاخه دانشجویی به مرکز مطالعات و توسعه آموزش ارسال نمایند.

#### References:

1. Changiz T, Shater jalali M, Yamani N. Exploring the faculty members' expectations from educational development centers in Medical Universities: A Qualitative Research. Iran J Med Educ. 2013; 12 (12):947-64. [In Persian]
2. Behnamfar R, Mostaghaci M. Bylaw of Duties of educational offices. Strides Dev Med Educ. 2016; 12 (4): 679-81. [In Persian]